

G-015051

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

April / May - 2019

BAOOC-504 : Sanskrit

(Vedantsar – Sadanand Krut)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક ગદ્યખંડની સમજૂતિ આપો : ૫
- (૧) અખણં સચ્ચિદાનન્દમવાઙ્મનસગોચરમ્ ।
આત્માનમખિલાઘારમાશ્રયેઽભીવૃસિદ્ધયે ॥
- (૨) એતદુપહિતયોરીશ્વરપ્રાજ્ઞયોરપિ વનવૃક્ષાવચ્ચિન્નાકાશયોરિવ જલાશયજલગત
પ્રતિભિમ્બાકાશયોરિવ વા અભેદ ‘એષ સર્વેશ્વર’ ઇત્યાદિશ્રુતે ।
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૯
- (૧) ચારપ્રકારનાં કર્મ
- (૨) સાધન ચતુષ્ટય
- (૩) અધિકારી
- (૪) અજ્ઞાનના પ્રકારો સમજાવો
- ૨ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક ગદ્યખંડની સમજૂતિ આપો : ૫
- (૧) યથા લૂતા તન્તુકાર્યં પ્રતિ સ્વપ્રધાનતયા નિમિત્તં સ્વશરીરપ્રધા-
નતયોપાદાનં ચ ભવતિ ।
- (૨) પચ્ચીકરણં ત્વાકાશાદિપચ્ચસ્વેકૈકં દ્વિઘા સમં વિભજ્ય તેષુ દશસુભાગેષુ
પ્રાથમિકાન પચ્ચભાગાન્ પ્રત્યેકં ચતુર્ધા સમં વિભજ્ય તેષાં ચતુર્ણાં
ભાગાનાં સ્વસ્વદ્વિતીયાર્ધભાગપરિત્યાગેન ભાગાન્તરેષુ સંયોજનમ્ ।
તદુક્તમ્ –
દ્વિઘા વિઘાય ચૈકૈકં ચતુર્ધા પ્રથમં પુનઃ ।
સ્વસ્વેતરદ્વિતીયાંશૈર્યોજનાત્પચ્ચ પચ્ચ તે ॥ ઇતિ ॥
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૯
- (૧) પચ્ચવાયવઃ
- (૨) ચતુર્વિધશરીરાણિ
- (૩) અધ્યારોપ
- (૪) કર્મેન્દ્રિયો
- ૩ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક ગદ્યખંડની સમજૂતિ આપો : ૫
- (૧) અપવાદો નામ રજ્જુવિવર્તસ્ય સર્પસ્ય રજ્જુમાત્રત્વવદ્ વસ્તુવિવર્તસ્યા
વસ્તુનોઽજ્ઞાનાદેઃ ।
- (૨) વિજાતીયદેહાદિપ્રત્યયરહિતાદ્વિતીયવસ્તુસજાતીય પ્રત્યયપ્રવાહો
નિદિધ્યાસનમ્ ।

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૯
- (૧) સવિકલ્પક: સમાધિ:
- (૨) સંચિતકર્મ
- (૩) તત્ત્વમસિ
- (૪) વેદાંત શબ્દનો અર્થ
- ૪ વેદાંતસારમાં વર્ણવાયેલ વેદાંતસંમત સૃષ્ટિપ્રક્રિયાનો સ્પષ્ટ આલેખ દોરો. ૧૪
- અથવા**
- ૪ યોગદર્શન અને ઉત્તરમીમાંસા દર્શનનો સામાન્ય પરિચય આપો. ૧૪
- ૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો ૭
- (૧) વેદાન્તસારના કર્તા કોણ છે ?
- (૨) નિત્ય અને અનિત્ય શું છે ?
- (૩) સમાધિ કોને કહે છે ?
- (૪) શરીરના કેટલા પ્રકારો છે ? કયા-કયા ?
- (૫) સૂક્ષ્મ શરીરોને શું કહે છે ? તેના કેટલા અવયવો છે ? કયા-કયા ?
- (૬) પ્રાણ કેટલા છે ? કયા-કયા ?
- (૭) વિકાર એટલે શું ?
- (બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : ૭
- (૧) નરક વગેરે અનિષ્ટની પ્રાપ્તિ ..... કર્મને કારણે થાય છે.
- (A) નિત્ય (B) નૈમિત્તિક (C) નિષિદ્ધ
- (૨) વિષયોમાંથી મનને રોકવું તે ..... છે.
- (A) શમ (B) દમ (C) વિરાગ
- (૩) સકલ જડ સમુદાયને વેદાન્તમાં ..... કહે છે.
- (A) વસ્તુ (B) અવસ્તુ (C) સ્થિર
- (૪) ચિત્ત અને અહંકાર .....માં રહેલાં છે.
- (A) મન (B) બુદ્ધિ (C) સંસાર
- (૫) પંચ મહાભૂતોથી બ્રહ્માંડના ..... લોક ઉત્પન્ન થાય છે.
- (A) દશ (B) બાર (C) ચૌદ
- (૬) 'તત્ત્વમસિ'માં લક્ષ્યાર્થ ..... છે.
- (A) પ્રાજ્ઞ (B) તૈજસ્ (C) તુરીય-ચૈતન્ય
- (૭) મન ..... પ્રધાન છે.
- (A) ગર્વ (B) સ્મરણ (C) સંશય